

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه هنر اصفهان
دانشکده هنرهای تجسمی و کاربردی
گروه صنایع دستی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته صنایع دستی گرایش طرح و تولید
[تبیین ریشه های تاریخی نقش بته جقه در تمدن ایران باستان و طراحی و نمونه
سازی زیورآلات با بهره گیری از فرم بته جقه]

استاد راهنما:

دکتر قباد کیانمهر

استادان مشاور:

آقای بهرام بهنام منش

آقای روزبه پرچمی

پژوهشگر:

ویدا وفایی

اسفند ماه ۱۳۸۸

اظهار نامه دانشجو

اینجانب ..... دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته .....
گرایش ..... گروه ..... دانشکده ..... دانشگاه .....
هنر اصفهان به شماره دانشجویی ..... گواهی می‌نمایم که تحقیقات ارائه شده
در این پایان نامه با عنوان .....

توسط شخص اینجانب انجام شده و صحت و اصالت مطالب نگارش شده مورد تأیید می‌باشد و در
موارد استفاده از کار دیگر محققان به مرجع مورد استفاده اشاره شده است. همچنین گواهی می
نمایم که مطالب مندرج در پایان نامه تاکنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی توسط
اینجانب یا فرد دیگری ارائه نشده است و در تدوین متن پایان نامه چارچوب مصوب دانشگاه را به -
طور کامل رعایت کرده‌ام.

امضاء دانشجو:

تاریخ:

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری های ناشی از تحقیق، همچنین چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه کارشناسی ارشد، برای دانشگاه هنر اصفهان محفوظ است. نقل مطالب با ذکر منبع بلامانع است.

دانشگاه هنر اصفهان
دانشکده هنرهای تجسمی و کاربردی
گروه صنایع دستی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته صنایع دستی گرایش طرح و تولید خانم

ویداوفایی تحت عنوان:

تبیین ریشه‌های تاریخی نقش بته‌جقه در تمدن ایران باستان و طراحی و نمونه سازی
زیورآلات با بهره‌گیری از فرم بته‌جقه]

ارایه شده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان بخشی از فعالیتهای تحصیلی لازم برای درجه‌ی
کارشناسی ارشد که در تاریخ..... توسط هیأت داوران زیر بررسی و با نمره .....
درجه ..... به تصویب نهایی رسید.

۱- استاد راهنمای پایان نامه آقای دکتر ..... با مرتبه علمی ..... امضاء

۲- استادان مشاور پایان نامه آقای ..... با مرتبه علمی ..... امضاء

و آقای ..... با مرتبه علمی ..... امضاء

۳- استاد داور داخل گروه آقای/خانم دکتر ..... با مرتبه علمی ..... امضاء

۴- استاد داور خارج از گروه آقای/خانم دکتر ..... با مرتبه علمی ..... امضاء

امضای مدیر گروه

در اینجا لازم میدانم از زحمات و راهنمایی‌های سودمند استاد راهنمای خود، جناب آقای دکتر قباد کیانمهر قدردانی نمایم، همچنین از اساتید مشاور خود آقایان بهرام بهنام منش و روزبه پرچمی که ر بخش عملی این پایان‌نامه مرا یاری نمودند، کمال تشکر را دارم. همچنین از پدر و مادر عزیزم که همواره مشوق و حامی من بوده و هستند، سپاسگذارم و در نهایت از تمتی افرادی که به نوعی مرا در این راه همراهی نمودند متشکرم.

تقدیم به همسر عزیزم کامران

دانشگاه هنر اصفهان
مدیریت تحصیلات تکمیلی

بسمه تعالی

کاربرگ شماره ی ب- چهارده

کاربرگ چکیده فارسی پایان نامه های دانشجویان کارشناسی ارشد

نام خانوادگی دانشجو: وفایی	نام: ویدا
استاد راهنما: دکتر قباد کیانمهر	
استاد مشاور بخش طراحی: آقای روزبه پرچی	
استاد مشاور بخش تولید: آقای بهرام بهنام منش	
تاریخ دفاع: ۱۳۸۸/۱۲/۱۹	تعداد صفحه پایان نامه: ۱۵۰ صفحه
رشته: صنایع دستی	گروه: صنایع دستی
دانشکده: هنرهای تجسمی و کاربردی	
کلید واژه ها: نقش بته جقه، تمدن ایران باستان، زیورآلات، جواهر سازی ایران	
عنوان پایان نامه:	
تبیین ریشه های تاریخی نقش بته جقه در تمدن ایران باستان و طراحی و نمونه سازی زیورآلات با بهره گیری از فرم بته جقه	
چکیده:	
هدف از انتخاب این موضوع معرفی نقش بته جقه و یافتن ریشه های تاریخی آن بوده است که منجر به شناخت مفاهیم موجود در این نقش و استفاده درست، مناسب و به جا از آن در طراحی و تولید آثار هنری و	

جواهرسازی معاصر می‌شود؛ چرا که نقوش نمادین بر اثر مرور زمان مفهوم نمادین خود را تا حدی از دست داده و جنبه تزئینی پیدا می‌کنند. هنرمندان نیز به دلیل عدم آگاهی از معنای اصلی این نقوش و بنا بر خلاقیت خود، در فرم و نقش آنها دست برده، جابه‌جایی‌ها و تغییراتی پدید می‌آورند که نقش را از اصل خود دور می‌گرداند.

درست است که جواهرات امروزی خاص دوران معاصر هستند ولی شایسته است که طرح‌هایی که در طراحی و ساخت زیورآلات به کار می‌روند با توجه به هویت ملی و فرهنگی انجام گیرند. زیرا روح یک انسان در رابطه با هویت فرهنگی اوست. نقش بته‌جقه که یکی از نقوش سنتی ایران زمین است، قابلیت اجرایی بالایی دارد و می‌توان آن را برای طراحی جواهرات و همچنین سایر هنرها به کار برد.

در روال تحقیقات این پایان‌نامه، این نتیجه حاصل شد که نقشمایه بته‌جقه به دلیل داشتن انعطاف زیاد می‌تواند از ترکیب بندی‌های متنوعی برخوردار شود نظیر واگیره‌هایی که در آن بته‌جقه‌ها نسبت به یکدیگر در زاویه‌های مختلفی چرخش دارند و همچنین بهترین تغییرات ایجاد شده در بته‌جقه می‌تواند، تغییر در اندازه تناسب آن باشد. بنابراین، این نقش ضمن داشتن اصالت، می‌تواند بر اساس سلیقه امروزی طراحی گردد.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: پیشینه تاریخی .....
۶	۱-۱. ایران پیش از تاریخ .....
۶	۱-۱-۱. لولوبی‌ها .....
۷	۱-۱-۲. عیلامیان .....
۱۱	۱-۱-۳. اقوام هند و اروپایی .....
۱۳	۱-۱-۴. سکاها .....
۱۷	۱-۱-۵. اورارتو .....
۲۱	۱-۲. ایران باستان .....
۲۲	۱-۲-۱. مادها .....
۲۵	۲-۲-۱. هخامنشیان .....
۳۰	۳-۲-۱. پارتیان (اشکانیان) .....
۳۳	۴-۲-۱. ساسانیان .....
۴۳	۳-۱. منابع مکتوب و متون کهن .....
۶۰	فصل دوم: تحلیل و آنالیز .....
۶۰	۱-۲. بررسی نقوش .....
۷۲	۲-۲. نتیجه‌گیری .....
۷۴	فصل سوم: شیوه‌های اجرای زیورآلات در زمان معاصر .....
۷۷	۱-۳. مواد و مصالح .....
۸۱	۲-۳. ابزار آلات .....
۸۷	۳-۳. مراحل و شیوه‌های ساخت .....
۹۷	فصل چهارم: سلیقه‌های معاصر - نیازهای معاصر .....
۹۷	۱-۴. سلیقه‌های و نیازهای معاصر .....
۱۰۷	۲-۴. ارگونومی .....
۱۱۰	فصل پنجم: پروژه عملی .....
۱۱۰	۱-۵. طرح مینا .....
۱۱۱	۲-۵. گزارش عملی .....

۱۱۱	.....	۱-۲-۵. طراحی‌های اولیه
۱۱۳	.....	۲-۲-۵. نمونه‌های اولیه
۱۲۲	.....	۳-۲-۵. مجموعه‌ها
۱۳۴	.....	۴-۲-۵. نتیجه‌گیری بخش عملی
۱۳۵	.....	پی‌نوشت
۱۵۱	.....	منابع و مآخذ

فهرست جدول ها

صفحه	عنوان جدول
۵	جدول (۱-۱) : جدول پدیده‌های طبیعی در ارتباط با وجه تشابه طرح بته‌جقه .....
۶۰	جدول (۱-۲): جدول تحلیل و آنالیز نقوش دوره ماد .....
۶۲	جدول (۲-۲) : جدول تحلیل و آنالیز نقوش دوره هخامنشی .....
۶۴	جدول (۳-۲) : جدول تحلیل و آنالیز نقوش دوره پارتی(اشکانی) .....
۶۵	جدول (۴-۲) : جدول تحلیل و آنالیز نقوش دوره ساسانی .....
۶۹	جدول (۵-۲) : جدول نتیجه گیری .....
۸۱	جدول (۱-۳): جدول درصد و درجه‌های گداز ترکیبات شیمیایی لحييم‌های نقره دار .....

فهرست شکل ها

صفحه	عنوان شکل
۲	شکل (۱-۱) : بته جقه، سده ۱۳ هـ. ق
۲	شکل (۲-۱) : پارچه ابریشمی قلابدوزی شده، اصفهان
۲	شکل (۳-۱) : بُن نگاره برگ نخلی از پرنیان، اصفهان
۲	شکل (۴-۱) : طرح پته دوزی با نقش بته جقه، قرن ۴ هـ. ق
۱۰	شکل (۵-۱) : شوش، نقش مهر، هزاره سوم پ. م
۱۰	شکل (۶-۱) : نقش مهر، بدست آمده از شوش، هزاره سوم پ. م
۱۰	شکل (۷-۱) : شوش، نقش مهر، هزاره سوم پ. م
۱۰	شکل (۸-۱) : نقش مهری بدست آمده از شوش، هزاره سوم پ. م
۱۱	شکل (۹-۱) : لگام‌های اسب، از مفرغ‌های لرستان، سده ۷ و ۸ پ. م
۱۹	شکل (۱۰-۱) : برگردان تصویر نقش برجسته سنگی هالیدی (khaldi)، موزه وان ...
۲۰	شکل (۱۱-۱) : ابوالهول مربوط به قوم اورارتو، موزه بریتانیا
۲۸	شکل (۱۲-۱) : جزئیات عکس (۳۰-۱)
۲۹	شکل (۱۳-۱) : برخی از نقوش گیاهی دوره هخامنشی
۳۲	شکل (۱۴-۱) : نقش یک واحد سفالین از آرامگاهی در نیسا، دوره اشکانی
۳۲	شکل (۱۵-۱) : پیکرک گلی، سمرقند، دوره اشکانی
۳۸	شکل (۱۶-۱) : جانور پنداری از کارهای هنری ساسانی، سده ششم میلادی
۳۸	شکل (۱۷-۱) : جانور افسانه‌ای، از کارهای هنری ساسانی، سده ششم میلادی
۳۸	شکل (۱۸-۱) : طاووس دوره ساسانی، نقش روی لباس طاق بستان
۴۰	شکل (۱۹-۱) : جانور نگاریده بر روی پارچه‌های روزگار ساسانی
۴۱	شکل (۲۰-۱) : نقش موجود بر پارچه‌ای ابریشمی از قرن ۴ میلادی
۴۱	شکل (۲۱-۱) : از نقوش پارچه‌های ساسانی
۴۵	شکل (۲۲-۱) : شوش، نقش موجود بر روی سفالینه‌های پیش از تاریخ
۴۵	شکل (۲۳-۱) : سیلک، گاو بالدار، سفال دوره پیش از تاریخ
۴۸	شکل (۲۴-۱) : نقش بر روی پارچه ابریشمی قلابدوزی شده، اصفهان
۴۸	شکل (۲۵-۱) : بته جقه، سده ۱۳ هـ. ق
۴۹	شکل (۲۶-۱) : روند تبدیل سرو به بته جقه از نظر آقای دارا افشار قوچانی
۵۰	شکل (۲۷-۱) : شیوه رسم هندسی بته جقه، رسم از آقای علی محبوبی

۱۱۱	..... شکل (۵-۱) : طراحی های مدادی اولیه
۱۱۲	..... شکل (۵-۲) : طراحی های مدادی اولیه
۱۱۲	..... شکل (۵-۳) : طراحی های مدادی اولیه
۱۱۳	..... شکل (۵-۴) : طرح نمونه یکم
۱۱۳	..... شکل (۵-۵) : طرح نمونه دوم
۱۱۴	..... شکل (۵-۶) : طرح نمونه سوم
۱۱۵	..... شکل (۵-۷) : طرح نمونه چهارم
۱۱۵	..... شکل (۵-۸) : طرح نمونه پنجم
۱۱۶	..... شکل (۵-۹) : طرح نمونه ششم
۱۱۷	..... شکل (۵-۱۰) : طرح نمونه هفتم
۱۱۷	..... شکل (۵-۱۱) : طرح نمونه هشتم
۱۱۸	..... شکل (۵-۱۲) : طرح نمونه نهم
۱۱۸	..... شکل (۵-۱۳) : طرح نمونه دهم
۱۱۹	..... شکل (۵-۱۴) : طرح نمونه یازدهم
۱۱۹	..... شکل (۵-۱۵) : طرح نمونه دوازدهم
۱۲۰	..... شکل (۵-۱۶) : طرح نمونه سیزدهم
۱۲۰	..... شکل (۵-۱۷) : طرح نمونه چهاردهم
۱۲۱	..... شکل (۵-۱۸) : طرح نمونه پانزدهم
۱۲۲	..... شکل (۵-۱۹) : طرح محیطی و رنگی مجموعه یکم
۱۲۴	..... شکل (۵-۲۰) : طرح محیطی و رنگی مجموعه دوم
۱۲۶	..... شکل (۵-۲۱) : طرح محیطی و رنگی مجموعه سوم
۱۲۸	..... شکل (۵-۲۲) : طرح محیطی و رنگی مجموعه چهارم
۱۳۱	..... شکل (۵-۲۳) : طرح محیطی و رنگی مجموعه پنجم
۱۳۲	..... شکل (۵-۲۴) : طرح محیطی و رنگی مجموعه ششم

فهرست عکسها

صفحه	عنوان عکس
۲	عکس (۱-۱) : شال ترمه، کشمیر، سده ۱۲ هـ. ق
۳	عکس (۲-۱) : روسری کلافه ای با طرح بته جقه، اسکو. آذربایجان شرقی
۳	عکس (۳-۱) : ساعت دیواری با طرح بته جقه
۳	عکس (۴-۱) : شمعدان دیواری با طرح بته جقه
۳	عکس (۵-۱) : گلدان شیشه‌ای با فرم بته جقه
۳	عکس (۶-۱) : کاغذ دیواری با طرح بته جقه
۴	عکس (۷-۱) : حاشیه پته کرمان، قرن ۱۲ یا ۱۳ هـ. ق
۷	عکس (۸-۱) : لوح نارمر، اسارت قوم لولوبی به دست نارمر، موزه لوور
۱۱	عکس (۹-۱) : لگام اسب، لرستان، سده ۷ تا ۸ پ.م، موزه بریتانیا
۱۱	عکس (۱۰-۱) : لگام اسب، لرستان، سده ۷ و ۸ پ.م، موزه بروکسل
۱۹	عکس (۱۱-۱) : نقش برجسته سنگی هالدی (khaldi)، خدای اورارتو
۲۰	عکس (۱۲-۱) : ابوالهول مربوط به قوم اورارتو
۲۰	عکس (۱۳-۱) : ابوالهول مربوط به قوم اورارتو واقع در اربونی، ارمنستان
۲۰	عکس (۱۴-۱) : ابوالهول مربوط به قوم اورارتو
۲۰	عکس (۱۵-۱) : ابوالهول مربوط به قوم اورارتو
۲۰	عکس (۱۶-۱) : طوق طلا متعلق به قوم اورارتو
۲۳	عکس (۱۷-۱) : ریتون سفالی، زیویه، کردستان، ۱۰۰۰ پ.م موزه ایران باستان
۲۳	عکس (۱۸-۱) : ریتون سفالی، زیویه، کردستان، ۱۰۰۰ پ.م، موزه ایران باستان
۲۴	عکس (۱۹-۱) : ایران شمال غربی، ریتون به شکل سر غزال، قرن ۷ یا ۸ پ.م
۲۴	عکس (۲۰-۱) : ایران شمال غربی، ریتون به شکل سر غزال، قرن ۷ پ.م
۲۴	عکس (۲۱-۱) : ظرف سفالی منقوش با لعاب رنگین، زیویه، موزه ایران باستان
۲۵	عکس (۲۲-۱) : شیء تاریخی، زیویه، سده ۷ پ.م، موزه متروپولیتن نیویورک
۲۵	عکس (۲۳-۱) : دسته خنجر، لرستان، سده‌های ۷-۸ پ.م، موزه بریتانیا
۲۷	عکس (۲۴-۱) : ریتون سیمین به شکل سر گاو، دوره هخامنشی
۲۷	عکس (۲۵-۱) : نقش برجسته کوروش کبیر، دوره هخامنشی، پاسارگاد
۲۸	عکس (۲۶-۱) : بشقاب با نقش گاو بالدار، قرن ۵ تا ۶ پ.م

- عکس (۱-۲۷) : کوزه با دسته‌هایی به شکل قوچ، قرن ۵ تا ۶ پ.م. ۲۸
- عکس (۱-۲۸) : گاو بالدار، شوش، قرن ۵ پ.م، موزه لوور ۲۸
- عکس (۱-۲۹) : شیر افسانه‌ای، شوش، قرن ۵ پ.م، موزه لوور ۲۸
- عکس (۱-۳۰) : نقش برجسته خنجر، کاخ خزانه، تخت جمشید ۲۸
- عکس (۱-۳۱) : کاشی لعابدار، شوش، هخامنشی، موزه ملی ایران ۲۹
- عکس (۱-۳۲) : ریتون زرین با تنه شیر، همدان، موزه ایران باستان ۲۹
- عکس (۱-۳۳) : کوبان، ریتون، قرن ۵ پ.م، موزه ارمیتاژ ۲۹
- عکس (۱-۳۴) : دستبند طلای گرانبها با ضمائم رنگی، هخامنشی ۲۹
- عکس (۱-۳۵) : نقش برجسته درخت سرو، پلکان شرقی کاخ آپادانا، تخت جمشید ۳۰
- عکس (۱-۳۶) : نقاشی دیواری، کوه خواجه، سده نخستین میلادی ۳۲
- عکس (۱-۳۷) : سکه اشکانی، فرهاد سوم، موزه ایران باستان ۳۳
- عکس (۱-۳۸) : ساغر از عاج، نیسای باستانی، قرن ۲ پ.م. ۳۳
- عکس (۱-۳۹) : قسمتی از گچبری تزئینی، شوش، ساسانی، موزه ایران باستان ۳۶
- عکس (۱-۴۰) : قطعه‌ای لاجورد، دوره ساسانی، موزه ایران باستان ۳۶
- عکس (۱-۴۱) : تزئین دیواری دوره ساسانی، دشت ورامین، موزه برلن ۳۷
- عکس (۱-۴۲) : صحنه شکار پیروز شاه، چهار ترخان، سده ۵ میلادی، موزه برلن ۳۷
- عکس (۱-۴۳) : بزرگنمایی بخشی از عکس (۱-۴۱) ۳۷
- عکس (۱-۴۴) : بزرگنمایی بخشی از عکس (۱-۴۲) ۳۷
- عکس (۱-۴۵) : تیسفون، لوح گچبری تزئینی، دوره ساسانی، موزه برلن ۳۷
- عکس (۱-۴۶) : تیسفون، طاووس، موزه برلن ۳۸
- عکس (۱-۴۷) : جام نقره طلاکوب، دوره ساسانی، موزه ایران باستان ۳۹
- عکس (۱-۴۸) : جام نقره طلاکوب، دوره ساسانی، موزه ایران باستان ۳۹
- عکس (۱-۴۹) : قسمتی از یک جامه آراسته با سوزن دوزی، دوره ساسانی ۳۹
- عکس (۱-۵۰) : طاق بستان، سیمرغ، در حدود ۶۰۰ میلادی ۳۹
- عکس (۱-۵۱) : ری، سیمرغ، سده های ۶ و ۷ میلادی ۴۰
- عکس (۱-۵۲) : جام با نقش سیمرغ، دوره ساسانی، موزه بریتانیا ۴۰
- عکس (۱-۵۳) : پارچه ابریشمی، قرن ۶ و ۷ میلادی. موزه هنرهای تزئینی پاریس ۴۰
- عکس (۱-۵۴) : تنگ سیمین، کلاردشت، سده ۶ یا ۷ میلادی، موزه ایران باستان ۴۱
- عکس (۱-۵۵) : پادشاه ساسانی، سنگ لاجورد، سده های ۶ و ۷ میلادی. موزه لوور ۴۲
- عکس (۱-۵۶) : بشقاب سیمین، قزوین، سده هفتم میلادی، موزه ایران باستان ۴۲
- عکس (۱-۵۷) : سکه نقره ساسانی، پوراندخت، موزه ایران باستان ۴۲
- عکس (۱-۵۸) : سکه نقره ساسانی، پوراندخت، موزه ایران باستان ۴۲

- عکس (۱-۵۹) : سکه نقره ساسانی، خسرو دوم، موزه ایران باستان ۴۲
- عکس (۱-۶۰) : سکه طلا ساسانی، خسرو دوم، موزه ایران باستان ۴۲
- عکس (۱-۶۱) : سکه نقره ساسانی، پیروز ۴۳
- عکس (۱-۶۲) : سکه طلا ساسانی، پیروز ۴۳
- عکس (۱-۶۳) : سکه نقره ساسانی، یزدگرد سوم، موزه ایران باستان ۴۳
- عکس (۱-۶۴) : سکه ساسانی، پرنده‌ای بر روی تاج پادشاه نشسته است ۴۳
- عکس (۱-۶۵) : ترمه کشمیری، سده ۱۲ هـ. ق ۴۴
- عکس (۱-۶۶) : ترمه کرمان، سده ۱۲ هـ. ق ۴۴
- عکس (۱-۶۷) : اسب سوار و اسب بالدار، سیلک، قرن ۹ تا ۱۰ پیش از میلاد ۴۵
- عکس (۱-۶۸) : ریتون سفالی با سر قوچ، آذربایجان، هخامنشی ۴۵
- عکس (۱-۶۹) : نقش برجسته گچی، ایران یا افغانستان(؟)، قرن ۶ و ۷ هجری ۴۶
- عکس (۱-۷۰) : گلدان به شکل انسان، قرن ۶ یا ۷ هجری، موزه آبگینه و سفالینه ۴۶
- عکس (۱-۷۱) : گلدان لعابدار، سده دوازدهم، موزه ملی ایران ۴۶
- عکس (۱-۷۲) : کاسه سفالی لعابدار مینایی، کاشان، سده ۶ و ۷ هجری ۴۶
- عکس (۱-۷۳) : بشقاب با نقش کنده، سده ۶ یا ۷ هجری، موزه دوره اسلامی تهران ... ۴۷
- عکس (۱-۷۴) : کاسه با لعاب سربی، سده ۴ هجری، آمل، موزه هنر فوکوئوکای ژاپن ... ۴۷
- عکس (۱-۷۵) : ظرف سفالی لعابدار سربی، سده ۴ هجری، نیشابور، موزه هنر توکیو ... ۴۷
- عکس (۱-۷۶) : کاسه سفالین زرین فام، سده ۴ هجری، موزه آبگینه و سفالینه ۴۷
- عکس (۱-۷۷) : شال امیری، کشمیر یا خراسان، سده ۱۲ یا ۱۳ هـ. ق ۴۸
- عکس (۱-۷۸) : ترمه کرمان، سده ۱۳ هـ. ق ۴۸
- عکس (۱-۷۹) : شال چارقدی، کشمیر، سده ۱۱ یا ۱۲ هـ. ق ۴۹
- عکس (۱-۸۰) : ترمه سفید، کشمیر، سده ۱۲ یا ۱۳ هـ. ق ۴۹
- عکس (۱-۸۱) : ترمه سفید، کشمیر، سده ۱۲ یا ۱۳ هـ. ق ۴۹
- عکس (۱-۸۲) : بخشی از پرده سلسله دوزی، کرمان، اوایل سده ۱۳ هـ. ق ۵۳
- عکس (۱-۸۳) : ترمه سفید، کشمیر، سده ۱۱ هـ. ق ۵۳
- عکس (۱-۸۴) : ترمه زمینه سورمه‌ای، کرمان، سده ۱۲ هـ. ق ۵۳
- عکس (۱-۸۵) : شال رضایی، کشمیر، سده ۱۲ هـ. ق ۵۴
- عکس (۱-۸۶) : فتحعلی شاه قاجار ۵۴
- عکس (۱-۸۷) : نقاشی دیواری در کاخ هشت بهشت، اصفهان ۵۵
- عکس (۱-۸۸) : فتحعلی شاه قاجار ۵۵
- عکس (۱-۸۹) : تاج پهلوی ۵۵
- عکس (۱-۹۰) : تاج کیانی فتحعلی شاه قاجار ۵۵

- عکس (۱-۹۱) : جقه جواهر نشان ۵۶
- عکس (۱-۹۲) : جقه جواهر نشان قاجار ۵۶
- عکس (۱-۹۳) : جقه نادری ۵۶
- عکس (۱-۹۴) : از جواهرات سلطنتی ایران ۵۶
- عکس (۱-۹۵) : جقه ای زمرد نشان ساخت ایران ۵۶
- عکس (۱-۹۶) : جقه‌ای جواهر نشان به سبک هندی ۵۶
- عکس (۳-۱) : زیورآلات هخامنشی ۷۵
- عکس (۳-۲) : گردنبند با مهره‌هایی از سنگ عقیق، هخامنشی ۷۵
- عکس (۳-۳) : گردنبند از سنگ‌های رودخانه ۷۶
- عکس (۳-۴) : گردنبند از سنگ، مروارید و طلای سفید ۷۶
- عکس (۳-۵) : مس ۷۷
- عکس (۳-۶) : میله‌های برنجی ۷۷
- عکس (۳-۷) : شمش نقره ۷۸
- عکس (۳-۸) : بوراکس ۷۹
- عکس (۳-۹) : ماهی مرکب آب شور و اسکلت آن ۸۰
- عکس (۳-۱۰) : سنگ فیروزه ۸۰
- عکس (۳-۱۱) : سنگ لاجورد ۸۰
- عکس (۳-۱۲) : دستگاه نورد ۸۲
- عکس (۳-۱۳) : کمان اره و تیغ اره ۸۲
- عکس (۳-۱۴) : انواع سوهانچه ۸۳
- عکس (۳-۱۵) : دو نوع سوهان ۸۳
- عکس (۳-۱۶) : انبرهای خم‌کاری ۸۳
- عکس (۳-۱۷) : قالب خوشه و سنبه‌هایش ۸۴
- عکس (۳-۱۸) : سه نوع حدیده ۸۴
- عکس (۳-۱۹) : تخته بوری ۸۵
- عکس (۳-۲۰) : دم بوری ۸۵
- عکس (۳-۲۱) : چفت ۸۶
- عکس (۳-۲۲) : دستگاه پرداخت ۸۶
- عکس (۳-۲۳) : یک صفحه فلزی آندایز شده ۹۲
- عکس (۴-۱) : آویز از طلا و سنگ لاجورد، هخامنشی ۹۷
- عکس (۴-۲) : گردنبند، اسماعیل آباد تهران، هزاره پنجم پ.م ۹۷
- عکس (۴-۳) : گردنبند، گیلان، هزاره اول پ.م ۹۷

- عکس (۴-۴) : گردنبند با مهره‌های عقیق، شوش، ساسانی ۹۷
- عکس (۵-۴) : گوشواره، ساخته از مفتول فلزی و دانه‌های شیشه‌ای ۱۰۰
- عکس (۶-۴) : گردنبند، ساخته از مفتول فلزی و دانه‌های شیشه‌ای ۱۰۰
- عکس (۷-۴) : گردنبند، سفال لعاب‌دار ۱۰۰
- عکس (۸-۴) : گردنبند، ساخته از زیپ ۱۰۰
- عکس (۹-۴) : گردنبند و گوشواره، از طلا ۱۰۰
- عکس (۱۰-۴) : گوشواره با فرم بنه‌جقه ۱۰۱
- عکس (۱۱-۴) : گوشواره‌های مليله با آویز ۱۰۱
- عکس (۱۲-۴) : آویز، ساخته از مفتول و گلوله‌های فلزی ۱۰۱
- عکس (۱۳-۴) : آویز، ساخته از مفتول ۱۰۱
- عکس (۱۴-۴) : زینت‌آلات بلوچستان ۱۰۲
- عکس (۱۵-۴) : زینت‌آلات کردستان ۱۰۲
- عکس (۱۶-۴) : دختر ترکمن آراسته به زیورهای سنتی ترکمن ۱۰۳
- عکس (۱۷-۴) : زیورآلات ترکمن ۱۰۴
- عکس (۱۸-۴) : زیورآلات ساخت هنرمند ایرانی، آقای دایداالله رضوانی ۱۰۴
- عکس (۱۹-۴) : انگشتر، با استفاده از مدادرنگی ۱۰۵
- عکس (۲۰-۴) : دستبند با استفاده از پوکه فشنگ ۱۰۵
- عکس (۲۱-۴) : زیورآلات با استفاده از قطعات کامپیوتر ۱۰۵
- عکس (۲۲-۴) : انگشتر پلاستیکی ۱۰۵
- عکس (۱۷-۴) : انگشترهایی همراه با گیاهان طبیعی ۱۰۶
- عکس (۱-۵) : نمونه یکم ۱۱۳
- عکس (۲-۵) : نمونه دوم ۱۱۳
- عکس (۳-۵) : نمونه سوم ۱۱۴
- عکس (۴-۵) : نمونه چهارم ۱۱۵
- عکس (۵-۵) : نمونه پنجم ۱۱۵
- عکس (۶-۵) : نمونه ششم ۱۱۶
- عکس (۷-۵) : نمونه هفتم ۱۱۷
- عکس (۸-۵) : نمونه هشتم ۱۱۷
- عکس (۹-۵) : نمونه نهم ۱۱۸
- عکس (۱۰-۵) : نمونه دهم ۱۱۸
- عکس (۱۱-۵) : نمونه یازدهم ۱۱۹
- عکس (۱۲-۵) : نمونه دوازدهم ۱۱۹

۱۲۰	.....	عکس (۵-۱۳) : نمونه سیزدهم
۱۲۰	.....	عکس (۵-۱۴) : نمونه چهاردهم
۱۲۱	.....	عکس (۵-۱۵) : نمونه پانزدهم
۱۲۲	.....	عکس (۵-۱۶) : مجموعه یکم
۱۲۴	.....	عکس (۵-۱۷) : مجموعه دوم
۱۲۶	.....	عکس (۵-۱۸) : مجموعه سوم
۱۲۸	.....	عکس (۵-۱۹) : مجموعه چهارم
۱۳۱	.....	عکس (۵-۲۰) : مجموعه پنجم
۱۳۲	.....	عکس (۵-۲۱) : مجموعه ششم